

08.00.01. – “Iqtisodiyot nazariyasi” ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktorantura va maqsadli tayanch doktorantura institutiga kirish sinovlari savollari

1. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “2030 yilga qadar iqtisodiyot hajmini 2 barobarga oshirish va “daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar” qatoriga kirish” yo‘nalishi haqida.

2. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Fiskal barqarorlikni ta‘minlash va davlat majburiyatlarini samarali boshqarish” yo‘nalishi haqida.

3. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Mahalliy xom-ashyo bazasidan samarali foydalanish va ilg‘or texnologiyalarga asoslangan sanoatni rivojlantirish” yo‘nalishi haqida.

4. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Sanoatning “drayver” sohasini rivojlantirish va hududlarning sanoat salohiyatini to‘liq ishga solish” yo‘nalishi haqida.

5. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Iqtisodiyotning eng tez o‘sib borayotgan yo‘nalishlarida amaliy tadqiqotlarni kuchaytirish “korxonaliy-goh-ilmiiy tashkilot” klaster tizimini joriy etish” yo‘nalishi haqida.

6. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Yashil iqtisodiyot”ga o‘tish, uning asosi bo‘lgan qayta tiklanuvchi energiyadan foydalanish ko‘rsatkichlarini keskin oshirish” yo‘nalishi haqida.

7. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Qishloq xo‘jaligida hosildorlik va rentabellik darajasini keskin oshirish” yo‘nalishi haqida.

8. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Raqamli texnologiyalarni rivojlantirgan holda mamlakatni mintaqaviy “IT-HUB”ga aylantirish” yo‘nalishi haqida.

9. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “O‘zbekistonda tashqi va ichki turizmni rivojlantirish uchun keng sharoitlar yaratish orqali sayyohlar sonini oshirish” yo‘nalishi haqida.

10. 2023 yil 11 sentabrdagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-158 sonli farmonidagi “Hududlarda xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish” yo‘nalishi haqida.

11. Iqtisodiyot va uning bosh masalasi.

12. Iqtisodiy resurslar va uning turlari.

13. Ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlar va uning tarkibi.

14. Iqtisodiy ehtiyojlarni turkumlash va uning turlari.

15. Ehtiyojlarning yuksalishi va uning jihatlari.

16. “Iqtisodiyot nazariyasi”ning fan sifatida shakllanishidagi iqtisodiy oqimlar va maktablar.

17. “Iqtisodiyot nazariyasi” fanidagi hozirgi zamon iqtisodiy oqimlari va maktablari.

18. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti.
19. Iqtisodiy qonunlar va uning turlari.
20. Iqtisodiy kategoriyalar va uning turlari.
21. Iqtisodiy hodisalarni o'rganish usullari.
22. Iqtisodiyot nazariyasi fanining vazifalari.
23. Ishlab chiqarish jarayoni va uning tarkibi.
24. Ishlab chiqarish omillari va ularning turkumlanishi.
25. Iqtisodiy faoliyat va uning turlari.
26. Ishlab chiqarish imkoniyatlari va uning egri chizig'i.
27. Mehnat unumdorligi va uni belgilovchi omillar.
28. Ishlab chiqarish samaradorligi va uning ko'rsatkichlari.
29. Iste'molchi xulqi nazariyasi.
30. Ishlab chiqarishning umumiy va pirovard natijalari.
31. Iqtisodiy taraqqiyot bosqichlarini bilishga bo'lgan turli xil yondoshuvlar.
32. Iqtisodiy tizimlar va uning modellari.
33. Iqtisodiy munosabatlar tizimi.
34. Ishlab chiqarish usuli va ijtimoiy iqtisodiy formatsiya.
35. Mulkchilik munosabatalari va uning jihatlari.
36. Mulk ob'ektlari va sub'ektlari.
37. Mulkchilikning asosiy shakllari.
38. Mulkni o'zlashtirish usullari.
39. Mulk shakllarini o'zgartirish usullari.
40. O'zbekistonda mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish yo'llari va usullari.
41. O'zbekiston Respublikasida xususiylashtirish jarayonlarining bosqichlari.
42. Ijtimoiy xo'jalik va uning shakllari.
43. Natural va tovar xo'jaligining asosiy farqlari.
44. Tovlar xo'jaligining rivojlanish sabablari.
45. Tovlar va uning xususiyatlari.
46. Tovlar qiymatining miqdori.
47. Qiymat qonuni va uning vazifalari.
48. Qiymat to'g'risidagi turli xil nazariyalar.
49. Pul to'g'risida turli xil nazariyalar.
50. Pul va uning vazifalari.
51. O'zbekistonda milliy valuta "so'm" ning muomalaga kiritilishi va uning ahamiyati.
52. Bozor iqtisodiyoti va uning sub'ektlari.
53. Bozor iqtisodiyotining belgilari.
54. Bozor iqtisodiyotida doimiy va asosiy muammolarning hal qilinishi.
55. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari va ziddiyatlari.
56. Bozor iqtisodiyotining o'z-o'zini boshqarish mexanizmi
57. Ma'muriy-buyruqbozlik iqtisodiyotidan bozor iqtisodiyotiga o'tishning xususiyatlari.
58. Bozorning belgilari va vazifalari.
59. Bozor va uning tarkibiy tuzilishi.

60. Bozorning turlari va ularning turkumlanishi.
61. Bozor infratuzilmasi va uning unsurlari.
62. O'tish davri va uning belgilari.
63. Bozor iqtisodiyotiga o'tishning turli modellari.
64. Bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'zbek modeli va uning xususiyatlari.
65. O'zbekistonda iqtisodiy islohotlar kontseptsiyasi va strategiyasining ishlab chiqilishi.
66. Talab tushunchasi va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar.
67. Taklif tushunchasi va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar.
68. Talab qonuni.
69. Taklif qonuni.
70. Talab va taklifning o'zgaruvchanligi.
71. Talab va taklifning mos kelishi. Bozor muvozanati
72. Raqobat va uning ob'ektiv asoslari.
73. Raqobatning shakllari, turlari va usullari.
74. Monopoliya nazariyasi.
75. Narxning mohiyati va vazifalari.
76. Narx turlari va ularga tavsifnoma.
77. Tadbirkorlik faoliyati va uning vazifalari.
78. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari.
79. Marketingning mohiyati va vazifalari.
80. Korxonalarni boshqarishda menejment tizimi.
81. Tadbirkorlik kapitalining mohiyati.
82. Kapitalning aylanishi. Asosiy va aylanma kapital.
83. Asosiy kapitalni takror ishlab chiqarish va uning eskirishi.
84. Ishlab chiqarish xarajatlari va ularning turlari.
85. Qisqa muddatli va uzoq muddatli davrlarda ishlab chiqarish xarajatlariining o'zgarish tamoyillari
86. Foyda va uning turlari.
87. Ish haqi va uning shakllari.
88. Ish xaqini to'lash shakllari va turlari.
89. Ish xaqining tabaqalanishi.
90. Mehnat munosabatlari va uning tarkibi.
91. Jamoa shartnomalari va ijtimoiy sug'urta tizimi.
92. Agrar munosabatlar va uning xususiyatlari.
93. Yer rentasi va uning turlari.
94. Agrosanoat majmuasi va uning tarkibi.
95. Agrobiznes va uning turlari.
96. O'zbekistonda agrar sektorni rivojlantirish.
97. "Milliy iqtisodiyot" tushunchasining mazmuni.
98. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.
99. Yalpi milliy mahsulot va Yalpi ichki mahsulot.
100. Xufyona iqtisodiyot va uning shakllari.
101. YaIM va YaMM ni hisoblash usullari.
102. YaMMni ko'paytirish omillari.

103. Yalpi talab va uning hajmiga ta'sir etuvchi omillar.
 104. Yalpi taklif va uning hajmiga ta'sir etuchi omillar.
 105. Yalpi taklif egri chizig'i.
 106. Yalpi talab va Yalpi taklif o'rtasidagi muvozanat va uning o'zgarishi.
 107. Iste'mol va jamg'armaning iqtisodiy mazmuni.
 108. Iste'mol va jamg'armaning asosiy ko'rsatkichlari.
 109. Iste'mol tushunchasining mazmuni va turlari.
 110. Unumli iste'mol tushunchasining iqtisodiy mazmuni.
 111. Shaxsiy iste'mol tushunchasining iqtisodiy mazmuni.
 112. Moddiy iste'mol tushunchasining iqtisodiy mazmuni.
 113. Nomoddiy ne'mat va xizmatlar iste'moli tushunchasining iqtisodiy mazmuni.
 114. Jamg'arma tushunchasining iqtisodiy mazmuni.
 115. Iste'molga o'rtacha moyillik tushunchasining mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
 116. Jamg'armaga o'rtacha moyillik tushunchasining mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
 117. Investitsiyalarning iqtisodiy mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
 118. Investitsiya darajasiga kutilayotgan sof foyda normasi va foiz stavkasidan tashqari ta'sir ko'rsatuvchi omillar.
 119. Yalpi investitsiyalar tushunchasining iqtisodiy mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
 120. Sof investitsiyalarning iqtisodiy mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
 121. Jamg'arma va investitsiya o'rtasidagi nisbatni ta'minlash masalalari.
 122. Iqtisodiy o'sish tushunchasining iqtisodiy mazmuni.
- Tayanch iboralar: YaIM hajmi, aholi soni, iqtisodiy resurs xarajatlari birligi, YaIM sifati, tarkibining takomillashuvi, real YaIM, aholi jon boshiga real YaIM, miqdoriy ko'rsatkichlar, mahsulot sifati, farovonlikning haqiqiy o'sishi, farovonlikning real darajasi, iqtisodiy o'sishni miqdoriy hisoblash.
123. Iqtisodiy o'sishni YaIM mutlaq hajmining ortishi orqali va aholi jon boshiga real YaIM miqdorining ortishi orqali hisoblash natijalari.
- Tayanch iboralar: Iqtisodiy o'sish, YaIM mutlaq hajmi, aholi jon boshiga real YaIM miqdori, iqtisodiy salohiyat, mamlakat turmush darajasi, real YaIM, aholi jon boshiga real YaIM, miqdoriy ko'rsatkichlar, mahsulot sifati, farovonlikning haqiqiy o'sishi, farovonlikning real darajasi, iqtisodiy o'sishni miqdoriy hisoblash.
124. Mamlakatning iqtisodiy o'sish sur'atini tavsiflovchi asosiy ko'rsatkichlar.
- Tayanch iboralar: real YaIM, aholi jon boshiga real YaIM, miqdoriy ko'rsatkichlar, mahsulot sifati, farovonlikning haqiqiy o'sishi, farovonlikning real darajasi, iqtisodiy o'sishni miqdoriy hisoblash.
125. Iqtisodiy o'sishning asosiy turlari.
- Tayanch iboralar: YaIMning o'sish sur'ati, ishlab chiqarish omillari miqdori, iqtisodiy o'sish, ekstensiv iqtisodiy o'sish, intensiv iqtisodiy o'sish, real YaIM, aholi jon boshiga real YaIM, miqdoriy ko'rsatkichlar, mahsulot sifati, farovonlikning haqiqiy o'sishi, farovonlikning real darajasi, iqtisodiy o'sishni

miqdoriy hisoblash.

126. Ekstensiv iqtisodiy o'sish tushunchasining iqtisodiy mazmuni.

Tayanch iboralar: Ishlab chiqarishning texnikaviy asosi, ishlab chiqarish omillari miqdori, o'rnatilgan uskunalarning quvvati, miqdori, sifati, ishchi kuchining soni, ishlab chiqarish samaradorligi.

127. Intensiv iqtisodiy o'sish tushunchasining iqtisodiy mazmuni.

Tayanch iboralar: Mahsulot ishlab chiqarish, ishlab chiqarish omillari, sifat jihatdan takomillashtirish, ilg'or ishlab chiqarish vositalari, yangi texnikani qo'llash, ishchi kuchi malakasini oshirish, mavjud ishlab chiqarish potentsiali, samaradorlikni oshirish.

128. Iqtisodiy o'sishning omillari.

Tayanch iboralar: taklif omillari, tabiiy resurslar, ishchi kuchi resurslari, asosiy kapital hajmi, texnologiya va fan-texnika taraqqiyoti, YaIM hajmiga ta'siri, iqtisodiy o'sishni tavsiflash.

129. Iqtisodiy o'sishni belgilab beruvchi asosiy xususiy ko'rsatkichlar.

Tayanch iboralar: mehnat unumdorligi, mehnat sig'imi, kapital samaradorligi, kapital sig'imi, tabiiy resurslar samaradorligi, mahsulotning resurslar sig'imi, ishchi kuchining kapital bilan qurollanganlik darajasi.

130. Iqtisodiy o'sishga keyingi qo'shilgan ishlab chiqarish omillari unumdorligi ko'rsatkichlarining ta'siri.

Tayanch iboralar: Mahsulot ishlab chiqarish hajmi, keyingi qo'shilgan mehnat unumdorligi, keyingi qo'shilgan kapital unumdorligi, keyingi qo'shilgan tabiiy resurslar unumdorligi.

131. Iqtisodiy o'sish modellari.

Tayanch iboralar: Iqtisodiy o'sish sur'atlari, omillari, natijalarni prognoz qilish, tadqiqotlar, makroiqtisodiy muvozanatning keynscha nazariyasi, ishlab chiqarishning klassik nazariyasi.

132. Milliy boylik tushunchasining iqtisodiy mazmuni va milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati.

Tayanch iboralar: insoniyat jamiyati taraqqiyoti, jamg'arilgan moddiy, nomoddiy, intellektual, tabiiy boylik.

133. Milliy boylikning asosiy tarkibiy qismlari.

134. Milliy boylikning tarkibiy tuzilishi.

135. Moddiy-buyumlashgan boylik o'sishining asosiy omillari.

136. O'zbekistonda iqtisodiy o'sishning yuqori sur'atlarini ta'minlash omillari va natijalari.

137. Iqtisodiy muvozanat tushunchasining iqtisodiy mazmuni va milliy iqtisodiyotdagi ahamiyati.

138. Xususiy muvozanat tushunchasining iqtisodiy mazmuni va uning ko'rsatkichlari.

139. Umumiy iqtisodiy muvozanat tushunchasining iqtisodiy mazmuni va ko'rsatkichlari.

140. Umumiy iqtisodiy muvozanat bo'lishi uchun talab qilinadigan shart-sharoitlar.

141. Iqtisodiy muvozanat darajasini aniqlashda foydalaniladigan usullar.

142. Retsession farq tushunchasining mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
143. Inflyatsion farq tushunchasining mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
144. Jamg'arma va investitsiyalarni taqqoslash usulining mohiyati va ahamiyati.
145. Multiplikator samarasining mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.
146. Iqtisodiy mutanosiblik tushunchasining mazmuni va ko'rsatkichlari.
147. Milliy iqtisodiyotda muvozanatga erishishni ta'minlovchi asosiy mutanosiblik turlari.
148. Iqtisodiy mutanosibliklarning turlari.
149. Mutanosiblikni ta'minlash orqali milliy ishlab chiqarishning muvozanatli rivojini ta'minlab borishdan ko'zlangan maqsadlar.
150. Umumiy iqtisodiy tavsifdagi mutanosibliklarning mazmuni va asosiy ko'rsatkichlari.